

Çin'de denizin altında ortaya çıkıp kaybolan gizemli yapı

Reuters'ın ulaştığı uydü görüntüleri, Güney Çin Denizi'ndeki tartışmalı Scarborough Sığılığı'nda şüpheli bir yapının varlığını doğruladı. Yapı uydü fotoğraflarında ortaya çıkıp kaybolması nedeniyle uluslararası basında ses getirdi.

Reuters tarafından elde edilen uydü görüntüleri, Güney Çin Denizi'nde üzerinde siddetli egemenlik tartışmaları yaşanan Scarborough Sığılığı'nın (Scarborough Shoal) girişinde geçen hafta bir yapının varlığını doğruladı; ancak daha sonra çekilen görüntüler bu yapının artık orada olmadığını ortaya koydu.

Filipinler hükümeti Çarşamba günü yaptığı açıklamada, Çin'in 2012 yılında fiili (de facto) kontrolü ele geçirmesinden bu yana zaman zaman abluka altına almaya çalıştığı atol üzerindeki bu yeni yapının varlığına ilişkin raporları incelediğini duyurdu. Filipinler Savunma Bakanı Gilberto Teodoro, Cumartesi günü Singapur'da düzenlenen bölgesel bir savunma forumu olan Shangri-La Diyalogu marjında gazetecilere verdiği demeçte, söz konusu yapının varlığına dair ham istihbarat aldıklarını belirtti.

ÖNCE BARIYER SONRA GİZEMLİ NESNE BELİRDİ

Ticari uydü görüntüsü sağlayıcısı Vantor'da görev yapan bir analist aktardığına göre; 27, 29 ve 30 Mayıs tarihlerinde çekilen fotoğraflar, mercan adasının girişinde yüzen bir sal veya şamandıra olabileceği tahmin edilen bir nesneyi gösteriyor. Ayrıca 27 ve 29 Mayıs tarihli görüntülerde, giriş boyunca uzanan bir bariyer de net şekilde göze çarpıyor.

Salı günü, ABD merkezli denizcilik izleme grubu SeaLight, X üzerinden Scarborough Sığılığı'nın 28 Mayıs'ta çekilmiş uydü görüntülerini paylaştı. Grup, görüntüyü "lagün girişinin yakınındaki sığlık düzlüğünde net bir şekilde ayırt edilebilen küçük, yansıtıcı bir nesne" olarak tanımladı. Ek uydü görüntülerini incelediklerini belirten SeaLight yetkilileri, "Kantlar, bunun geçici bir optik yansımadan ziyade kalıcı bir unsur olduğuna işaret ediyor" değerlendirmesinde bulundu.

Söz konusu nesne, Vantor tarafından 1 Haziran'da çekilen görüntüde artık görülemiyordu. Bu durum, şüpheli yapının artık bölgede bulunmadığına dair bildirilen ilk kanıt oldu. Çin Savunma Bakanlığı ve Çin'in Manila Büyükelçiliği, konuya ilişkin yorum taleplerine henüz yanıt vermedi.

İNSANSI ROBOT PAZARINDA YATIRIM YARIŞI KIZIŞIYOR

Yapay zeka alanındaki ilerlemeler ve düşen üretim maliyetleri, insansı robot sektörüne yönelik yatırımları yeni bir boyuta taşıdı. Fiziksel yapay zeka yatırımları 6 milyar doları aşarken, finans devleri ve analistler bu kategoriyi yapay zeka devriminin en büyük pazar fırsatlarından biri olarak nitelendiriyor.

Goldman Sachs, insansı robot pazarına yönelik 2035 yılı öngörüsünü altı kat artırarak 6 milyar dolarından 38 milyar dolara yükseltti. Bankanın araştırma ekibi, modellerin her davranışı manuel mühendislik gerektirmeden kendi kendilerine öğrenmesini sağlayan uçtan uca yapay zeka eğitimi, beklentileri aşan en önemli gelişme olarak gösterdi.

Goldman Sachs, 2030 yılına kadar çoğunluğu endüstriyel kullanım amaçlı olmak üzere 250 binden fazla insansı robot sevkiyatı yapılacağını öngörüyor. SoftBank Üst Yöneticisi (CEO) Masayoshi Son da fiziksel yapay zekayı merkeze alan insansı ve endüstriyel robotik alanının, geleceğin trilyon dolarlık şirketlerini çıkaracağı yer olduğunu ifade etti.

TİCARİ KULLANIMDA İLK SOMUT ADIMLAR

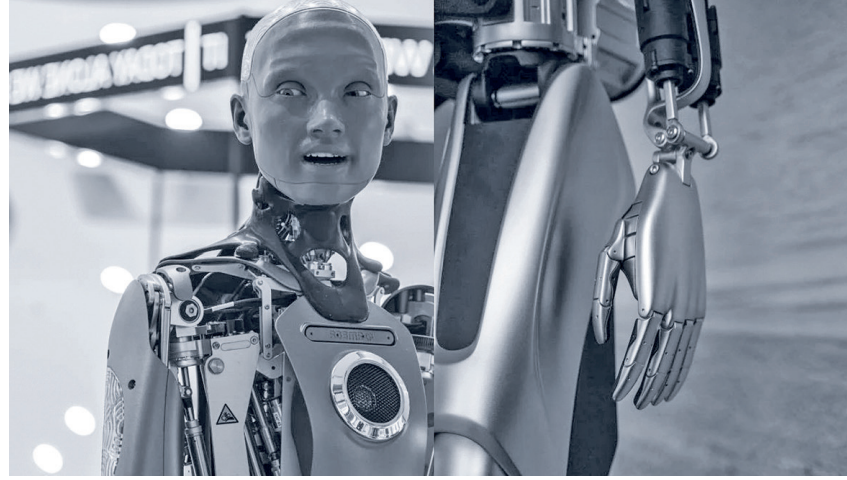
İnsansı robotlar, pilot aşamaları geride bırakarak üretim hatlarında aktif rol almaya başladı. Agility Robotics tarafından geliştirilen "Digit" adlı robot, bir lojistik tesisinde 100 binden fazla taşıma işlemini başarıyla gerçekleştirdi. Şirket, elde edilen başarının ardından Toyota'nın Kanada'daki fabrikasında parça lojistiğini yönetmek üzere bir hizmet sözleşmesi imzaladı.

Boston Dynamics ise elektrikli "Atlas" modelinin 2026 yılı üretim kapasitesinin tamamını doldurduğunu açıkladı. İlk teslimatların yapılacağı Hyundai fabrikasında robotlar, araç parçalarını ayıklama görevini üstlendi. Benzer şekilde, Figure AI firmasının "Figure 02" modeli BMW'nin Güney Carolina'daki fabrikasında yürütülen 11 aylık süreçte 30 binden fazla araç montajına ve 90 binden fazla sac parçanın taşınmasına destek verdi.

SİMÜLASYONDAN GERÇEĞE EĞİTİM MALİYETLERİ DÜŞÜRDÜ

Sektörde yaşanan maliyet düşüşünün arkasında üretim tekniklerinden ziyade yazılım mimarisindeki köklü değişimler yer alıyor. Agility Robotics, Figure AI ve NVIDIA gibi lider şirketler, "simülasyondan gerçeğe aktarım" (sim-to-real) adı verilen bir eğitim yöntemine yöneldi. Bu yöntemle robotun tüm davranış yelpazesi sanal bir fizik simülöründe öğretiliyor ve ardından herhangi bir ek ayar gerektirmeden doğrudan fiziksel donanıma aktarılıyor. NVIDIA'nın geliştirdiği "GROO T N1" modeli, çevreyi anlamlandıran bir görme dil modülü ile motor komutlarını gerçek zamanlı üreten bir transformator modülünü bir arada sunuyor. Bu altyapı sayesinde tek bir yapay zeka modeli, farklı robot gövdelerine ve görev türlerine uyum sağlayabiliyor.

Çinli üreticilerin, özellikle de Unitree firmasının parça üretimini ölçeklendirmesiyle aktatör maliyetleri yanı sıra azaldı. Donanımların standartlaşması ve simülasyon tabanlı yazılımlar sayesinde, 2023 yılında 150 bin dolardan üzerinde olan ticari insansı robot fiyatları 40

bin ila 60 bin dolar bandına geriledi. Robotların kiralama modeliyle saatlik yaklaşık 30 dolara hizmet sunulması, üreticilerin yüksek ön sermaye harcaması yapmadan bu teknolojiyi benimsemesini kolaylaştırıyor.

ÇİN HACİMDE LİDER ANCAK GÜVENLİK ENDİŞELERİ ARTIYOR

Analistler, insansı robot üretim hacminde Çin'in belirgin bir üstünlüğü olduğunu ve ABD'nin aradaki farkı kapatmaya çalıştığını belirtiyor. Çin merkezli Unitree Robotics, geçen yıl yaklaşık 5 bin 500 ünite sevk ederken bu yıl 10 ila 20 bin ünite hedefliyor. Buna karşın Çinli üreticilerin pazar hakimiyeti, uluslararası alanda hukuki ve güvenlik risklerini beraberinde getiriyor. Çin'deki Ulusal İstihbarat Kanunu'nun 7. maddesi, ülkedeki tüm şirket ve vatandaşların devlet istihbarat faaliyetlerine destek vermesini ve iş birliği yapmasını zorunlu kılıyor. Bu yasal yükümlülük, şirket sunucularının nerede bulunduğuna veya gizlilik sözleşmelerine bakılmaksızın geçerliliğini koruyor. ABD Kongresi, Unitree'nin Çin ordusuyla ilişkili kurumlarla olan bağlarının incelenmesi amacıyla adımlar attı. Senatoya sunulan "2026 ÇKP Casus Teknolojilerini Engelleme Yasası" tasarı, Unitree'yi doğrudan hedef alarak ulusal güvenlik soruşturmasını açılmasını ve federal fon alan araştırmacıların bu donanımları kullanmasının kısıtlanmasını öngörüyor.

Siber güvenlik araştırmacılar, daha önce Unitree'nin bazı robot köpek modellerinde, cihazın kamera, ses ve sensör verilerine erişim sağlayan gizli bir arka kapı (CVE-2025-2894) tespit etmişti. Şirket bu hizmeti devre dışı bıraktığını ve yeni insansı modellerin daha güvenli bir mimariye sahip olduğunu açıklasa da bu konuda henüz bağımsız bir güvenlik denetim raporu yayınlanmadı. Diğer yandan bağımsız araştırmacılar, şirketin "G1" adlı insansı robot modelinde Çin'deki sunuculara telemetri, ses ve mekansal veri akışı yapıldığını ve internete sızdırılmış sabit şifreleme anahtarlarının kullanıldığını öne sürdü. Unitree ise iddiaları reddetti.

NVIDIA, bu güvenlik endişelerine yönelik olarak robot alt sistemlerine yönelik tüm yazılım güncellemelerinin kendi onay mekanizmalarına sahip çipler üzer-

inden yürütüleceğini açıkladı. Şirket ayrıca ABD, Avrupa ve Güney Kore'deki yerli üreticilerle de benzer referans platformları geliştirmeyi planlıyor.

MÜHENDİSLİK SINIRLARI VE YASAL BOŞLUKLAR

Pazardaki hızlı büyümeye rağmen, insansı robotların genel amaçlı kullanımını önünde teknik engeller bulunuyor. Uzmanlar, robotların farklı şekil, ağırlık ve esneklikteki nesnelere hassas bir şekilde kavraması (manipülasyon) ve sesli komutlarla doğal etkileşim kurması konularının henüz tamamen çözülmeyeceğini belirtiyor. Robotlar, görevlerin tekrarları da yandırdığı belirli fabrika zeminlerinde başanlı olurken, düzensiz ve öngörülemez ortamlarda zorlanıyor. Mevcut ticari insansı robotların batarya ömürleri iki ila sekiz saat arasında değişiklik gösteriyor. Ayrıca bipedal (iki ayaklı) robotların endüstriyel alanlardaki zemin farklılıklarına karşı dengede kalma güvenilirliği henüz tam olarak kanıtlanmadı. Beton yüzeylerdeki yağ kalıntıları gibi düşme risklerine yönelik uluslararası yürürlükte robotu standartları (ISO 25785-1) henüz taslak aşamasında bulunuyor. Güvenlik standartları konusunda da bazı yasal boşluklar göze çarpıyor. Figure AI firmasına karşı açılan bir davada, bir mühendis şirketin robotunu insan kafatasını kurabilecek düzeyde yüksek darbe kuvveti ürettiğini öne sürdü. Mevcut iş sağlığı ve güvenliği mevzuatlarında, iki ayaklı yürüyen makinelerin kuvvet çıkış sınırlarını doğrudan düzenleyen spesifik bir standart yer almıyor.

İstihdam üzerindeki etkiler değerlendirildiğinde, depo iş gücünün yaklaşık %25'inin sabit otomasyona uygun olmayan değişken görevlerden oluştuğu ve insansı robotların öncelikle bu alanları ikame edeceği öngörülmüyor. Dünya Ekonomik Forumu raporları otomasyonun küresel ölçekte yeni roller yaratacağını tahmin ederken, McKinsey Global Institute verileri 2030 yılına kadar dünya genelinde 400 milyon ila 800 milyon işin otomasyon nedeniyle dönüşebileceğini veya etkilenebileceğini gösteriyor. İnsansı robot pazarında 2026 yılı, ticari donanımların erişilebilir hale geldiği ve endüstriyel ölçekte üretimlerin başladığı gerçek bir başarı noktası olarak kabul ediliyor.

Hamaney:

DÜŞMAN HİBRİT SAVAŞA YÖNELDİ

İran resmi haber ajansı IRNA'ya göre, Hamaney, İran devriminin kurucusu Ayetullah Ruhullah Humeyni'nin ölümünün 37'nci yıl dönümü münasebetiyle yazılı bir mesaj yayımladı. Hamaney, ABD önderliğindeki "hegemonik sistemin" İran'ın iç işlerini hedef alan yeni bir stratejiye geçtiği uyarısında bulunarak, şu ifadeleri kullandı: "Neredeyse seksen yıl önce İsrail adında bir garnizon kuran baskı rejimi, sözde Büyük İsrail'in Fırat'ın doğusundaki boş ve sahte coğrafyasının doğu sınırında bağımsız bir İran'ın varlığını kabul etmiyor ve ilerlemesini engelleyecek her türlü tedbir almaktan geri durmuyor." ABD-İsrail'in, savaş alanında "derin bir aşığılanma ve ardi ardına yenilgiler yaşadıkdan sonra" kapsamlı bir "hibrit savaşa" başvurduğu değerlendirilmesinde bulunan Hamaney, söz konusu hibrit savaşın toplumun çeşitli kesimleri arasında şüphe, umutsuzluk ve bölünme tohumları ekmeye dayanan yöntemlerle yürütüldüğünü belirtti. Hamaney, "düşmanın" stratejik hedefinin halk ile ülke yönetimi arasındaki karşılıklı güveni zayıflatmak olduğu uyarısında bulundu ve vatandaşlar ile devlet kurumları arasındaki güvenin ve ulusal birliğin korunmasının önemine işaret etti.

Pentagon

AKARYAKIT FİYATLARINDAKİ ARTIŞ NEDENİYLE SIKINTIDA

ABD Savunma Bakanlığının (Pentagon), artan akaryakıt fiyatları ve harcamalar nedeniyle giderek büyüyen mali baskıya karşı başına ödediği ortalama fiyatın, Ekim 2025'te 154,14 dolardan bu yıl nisanda 195,72 dolara yükseldiği belirtildi. Pentagon'un yılda yaklaşık 80 milyon varlık satın aldığı, söz konusu artışın, askeri araçların yakıt giderlerinde 1 milyar dolardan fazla planlanmamış ek maliyet oluşturabileceği ifade edildi. Yetkililer, artan harcamalar sebebiyle seyahatlerin daha sıkı denetim tabi tutulduğunu, bazı birimlerin seyahatleri önemli ölçüde azalttığını veya tamamen iptal ettiğini bildirdi. ABD ordusunun, artan harcamalar nedeniyle bütçe açığıyla karşı karşıya kaldığı ve eğitim giderlerinde kesintiye gitmeye hazırlandığı öne sürülmüştü. Ordunun yurt içindeki ve dışındaki faaliyet alanını önemli ölçüde genişletmesi nedeniyle yaklaşık 4 ila 6 milyar dolarlık bütçe açığının oluştuğu belirtildi.

Lübnan ve İsrail ABD arabuluculuğunda

"ŞARTLI ATEŞKES"

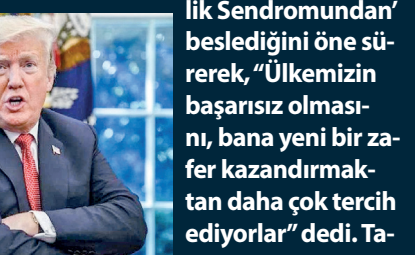
ABD arabuluculuğunda yürütülen müzakereler sonucunda İsrail ve Lübnan, Hizbullah'ın saldırıları tamamen durdurması ve unsurlarını Litani Nehri'nin güneyinden çekmesi şartıyla "geniş kapsamlı ateşkes" konusunda mutabakata vardı. Açıklamada, Lübnan ordusunun belirli bölgelerde tek yetkili güç olarak kontrolü devralacağı "pilot bölgeler" oluşturulacağı ve bunun kapsamlı bir barış anlaşmasına zemin hazırlayacağı vurgulandı. Tarafların 22 Haziran haftasında siyasi ve güvenlik müzakerelerine yeniden başlamayı kabul ettiği, ABD'nin ise geçiş sürecinde iletişimi kolaylaştırmayı sürdüreceği belirtildi. Ancak İsrail Savunma Bakanı Yisrael Katz, ateşkesle rağmen güney Lübnan'daki işgalin süreceğini ve ordunun "hareket özgürlüğünü" koruyacağını açıkladı. Hizbullah'tan ise henüz resmi bir açıklama yapılmadı. Bu gelişme, bölgedeki barış umutlarını artırırken aynı zamanda yeni gerilimlerin de işaretini veriyor.

TEMSİLCİLER MECLİSİ'NİN İRAN KARARINA TRUMP'TAN SERT TEPKİ

ABD'de, İran'a yönelik askeri operasyonları sınırlandıran tasarrının Temsilciler Meclisi'nden geçmesi üzerine Başkan Donald Trump'tan sert tepki geldi. Trump, tasarıya destek veren Kongre üyelerini hedef alırken, olası bir yasayı veto edeceği sinyalini verdi.

ABD Temsilciler Meclisi'nin İran'a yönelik saldırıların sona ermesini öngören "savaş yetkileri" tasarısını kabul etmesinin ardından, Donald Trump sert tepki gösterdi. Trump, sosyal medya hesabından yaptığı açıklamada oylamayı "anlamsız" olarak nitelendirdi. İran ile müzakerelerin kritik bir aşamada sürdüğünü belirterek, savaş yetkilerinin sınırlanması yönünde oy kullanan 4 Cumhuriyetçi ve Demok-

ratları eleştirerek, "Böylesine vatanseverlikten uzak bir şeyi kim yapar? Görüşmelerin hangi aşamada olduğunu biliyorlar" dedi. Trump, Demokratların Trump Delilik Sendromundan beslediğini öne sürerek, "Ülkemizin başarısız olmasını, bana yeni bir zafer kazandırmaktan daha çok tercih ediyorlar" dedi. Tasarıya destek veren dört Cumhuriyetçi üye için de "Onlar gösteriş meraklısı! Kendilerinden utanmalılar" ifadelerini kullandı.

ratları eleştirerek, "Böylesine vatanseverlikten uzak bir şeyi kim yapar? Görüşmelerin hangi aşamada olduğunu biliyorlar" dedi. Trump, Demokratların Trump Delilik Sendromundan beslediğini öne sürerek, "Ülkemizin başarısız olmasını, bana yeni bir zafer kazandırmaktan daha çok tercih ediyorlar" dedi. Tasarıya destek veren dört Cumhuriyetçi üye için de "Onlar gösteriş meraklısı! Kendilerinden utanmalılar" ifadelerini kullandı.

YeniBirlik

5 HAZİRAN 2026 CUMA YIL: 11 SAYI: 3731

SN MEDYA REKLAMCILIK SANAYİ VE

TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ ADINA

İMTİYAZ SAHİBİ

MEHMET SENA AKKAYA

GENEL YAYIN YÖNETMENİ

OKAN SARIKAYA

ANKARA TEMSİLCİSİ GÖZDE ALTINTAŞ	S.YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ TARİK DURMAZ
VAŞINGTON TEMSİLCİSİ SERPIN ALPARSLAN	HABER-EKONOMİ MÜDÜRÜ GÜLAY YÜCEL
GENEL MÜDÜR AHMET AKAR	DİŞ HABERLER NAKİ ÖZKAN
YAYIN TÜRÜ: YAGIN SURELI	MAGAZİN ARSLAN GÜVEN
YÖNETİM YERİ SN MEDYA REKLAMCILIK SANAYİ VE TİCARET LİMİTED ŞİRKETİ YAVUZ SELİM MAH. MEHMETÇİK SOK. NO:71-A ESENLER İSTANBUL	SPOR FATİH KUŞÇU
MERKEZ 0212 569 60 60	KÜLTÜR-SANAT SEMA SEZEN
Reklam: 0212 569 60 60	İSTİHBARAT ŞAFAK GÜVEN
Elektronik Tebliğat Adresi (UETS ADRESİ) : 25858-7223-37499	HUKUK MÜŞAVİRİ ZEKİ ARITÜRK
BASILDIĞI YER: İSTANBUL-ADAKOĞLU BASKI TESİSLERİ SAN. TİC. LTD. ŞTİ. 1.0.S.B.SÜLEYMAN DEMİREL BULVARI HESKOP SAN. SİT. ST BLOK NO-1	DAĞITIM: Turkuvaz
BASAKŞEHİR-İSTANBUL ANKARA-ARSLAN GÜNEYDOĞU GAZETEÇİLİK MATBAACILIK VE KAĞITÇILIK A.Ş. SARAY OSMAN GAZİ MAH.SÜTÇÜ İMAM SK.NO:33	haber@yeniBirlik.com x.com/gazetebirlik
PURSAKLAR/ANKARA 0539 961 98 97 - 0 (312) 419 20 02 ADANA-ARSLAN GÜNEYDOĞU GAZETEÇİLİK MATBAACILIK VE KAĞITÇILIK A.Ş. YENİDOĞAN MAH.2108 SK.NO.13/A YÜRÜĞÜR/ADANA	YeniBirlik Gazetesi ve eklemlerinde yayınlanan yazı, haber ve fotoğrafların her türlü telif hakkı SN Medya Reklamcılık Sanayi ve Ticaret LİMİTED ŞİRKETİ'ne aittir. İzin almadan kaynak gösterilerek dahi iltibas edilemez.